

Furuset AS
Vardevegen 50
2072 Dal
Att. Heidi Kjos

Saksbehandler, innvalgstelefon
Anette Strømme, 22003654

Vedtak om tillatelse etter forurensningsloven til slakteri- og skjærevirksomhet for Furuset AS, Dal i Ullensaker kommune

Fylkesmannen i Oslo og Viken har ferdigbehandlet søknaden fra Furuset AS, og gir tillatelse til slakteri- og skjærevirksomhet på Dal i Ullensaker kommune etter forurensningsloven.

Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Fylkesmannen fatter vedtak om gebyr på kr 164 000,- for behandling av søknaden.

Vi viser til søknad om tillatelse fra Furuset AS, mottatt 06.05.2019, tilleggsinformasjon mottatt 13.11.2019 og sakens øvrige dokumenter.

Fylkesmannen behandler saken som rett forurensningsmyndighet for næringsmiddelindustri og for forbrenning av rene brensler.

Bakgrunn

Furuset AS har som oppfølging av tilsyn ved deres anlegg ved Vardevegen 50 den 26.10.2018 søkt Fylkesmannen om tillatelse etter forurensningsloven. Virksomheten på anlegget er per dags dato ikke regulert med tillatelse etter forurensningsloven.

Furuset AS omfattes av industriutslippsdirektivet IED jf. forurensningsforskriften kap. 36 vedlegg I punkt 6.4, da slakteriet har en produksjonskapasitet på over 50 tonn skrotter per dag. Fylkesmannen har derfor vurdert at virksomhetens gjeldende tillatelse må vurderes opp mot BREF for slakterier som ble vedtatt i 2005.

Det er også et forbrenningsanlegg lokalisert på området som driftes av Furuset AS. Fylkesmannen har mottatt meldeskjema jf. krav i forurensningsforskriften § 27-8. Vi vil derfor også ta stilling til forurensningen fra forbrenningsanlegget i søknadsbehandlingen.

Søknad

Furuset AS er en slakteri- og skjærevirksomhet der det produseres rødt kjøtt fra storfe, svin, småfe og hest. Furuset AS søker om å produsere 18.000 tonn skrotter per år. Dette er en økning på 2.000 tonn skrotter per år fra dagens produksjon som er på 16.000 tonn skrotter per år.

Furuset AS behandler sitt prosessavløpsvann i et biologisk renseanlegg supplert med kjemisk felling og polering. Etter rensing føres prosessavløpsvannet til Ullensaker kommunes spillvannnett og til Gardermoen renseanlegg. Furuset AS har påslippsavtale med Ullensaker kommune datert 14.06.2002. Virksomheten søker om påslipp av prosessavløpsvann på 20 m³/time. Dette er en økning på 4 m³/time fra dagens avløpsstrøm som er på 16 m³/time. Furuset AS opplyser at økt produksjonsvolum med dagens renseprosess ikke vil medføre økte konsentrasjoner ut av anlegget.

Kjølevann fra kuldeanlegget blir tatt fra Risa og går i lukket system tilbake til Risa. Det søkes om å slippe ut 10 m³/time kjølevann til Risa. Temperaturen på kjølevannet som slippes ut har økt med 5 °C i forhold til temperaturen ved inntak.

Furuset AS har utredet mulige luktkilder, og det er montert luftrensere ved renseanlegget. Furuset AS planlegger å montere flere luftrenserer der det er påvist luktkilder.

Anlegget ligger innenfor et område omfattet av «reguleringsplan for Furuset slakteri», vedtatt 14.06.2010, i Ullensaker kommune.

Høring

Fylkesmannen i Oslo og Viken har sendt søknaden på høring til Ullensaker kommune, Eidsvoll kommune, Statens Vegvesen region øst, Bane Nor SF, Mattilsynet, Naturvernforbundet i Oslo og Akershus, Norges jeger- og fiskerforbund Akershus, Dal Vel, Risa utvalget og naboer. Søknaden er også lagt ut på Fylkesmannen sine nettsider, samt offentlig kunngjort i avis Romerikes Blad og Eidsvoll/Ullensaker blad den 30.11.2019.

Vi har mottatt høringsuttalelser fra Ullensaker kommune, Miljørettet helsevern – Øvre Romerike, Dal Vel, John S. Vestby og Svein-E. Furuset. Nedenfor gjengis en gjengivelse av høringsuttalelsene.

Ullensaker kommune

Kommunen hadde følgende kommentarer:

Furuset AS har en avtale om tilknytning til kommunalt avløpsanlegg av 14. juni 2002. Virksomheten må vurdere om søkt produksjonsvolum vil kunne føre til et vesentlig økt påslipp til det kommunale nettet. Ved vesentlig endring av eksisterende påslipp, skal den ansvarlige sørge for at det er utarbeidet en fullstendig søknad til kommunen.

Miljørettet helsevern – Øvre Romerike

Miljørettet helsevern – Øvre Romerike hadde følgende kommentarer:

Vi har ved flere anledninger mottatt klager på lukt fra Furuset AS' slakterianlegg. Klagen har blitt rettet til kommuneoverlegene i både Ullensaker og Eidsvoll kommuner.

Miljørettet helsevern har vært i dialog med bedriften. De erkjenner problemet og har iverksatt tiltak, men at disse vil ta noe tid å gjennomføre. Vår dialog med bedriften har vært positiv i den forstand at de gir uttrykk for vilje til å løse problemene. Miljørettet helsevern har vært på befaring omkring anlegget og ved klageres adresse. Vi har da kunnet konstatere noe lukt i området, spesielt omkring Dal stasjon.

Det er ikke fremmet konkrete klager med henvisning til folkehelseloven. Vi har følgelig ikke fattet noe formelt vedtak om retting hjemlet i folkehelseloven. Slik vi oppfatter klagen, dreier det seg først og fremst ikke om helseproblem, men ulemper i form av sjenanse, og muligheter for økonomisk tap. Bedriften har vært i virksomhet på stedet fra 1986. Området er regulert, og gjeldende plan ble vedtatt i 2010. Virksomheten er i overensstemmelse med planens bestemmelser.

Bedriftens lokalisering relativt nær opp til boligbebyggelse, krever ekstra aktsomhet i forhold til påvirkning av omgivelsene. Når virksomheter som må forventes å medføre luktutslipp søker om tillatelse etter forurensningsloven, forutsettes det at virksomheten gjør tiltak for å redusere luktutslipp. Etter det vi erfarer har bedriften iverksatt og planlagt tiltak for å redusere lukt. Disse skal være gjennomført i løpet av 1. halvår 2020. Ny permanent utslippstillatelse bør ikke gis før tiltak er gjennomført og evaluert.

Dal Vel

Dal Vel hadde følgende kommentarer:

Det vises til kommentarer om klaging på luktplager fra bedriften. Slike klager er sendt flere ganger både fra Dal Vel og personer i nabolaget. Klagen er sendt både kommunelegen i Ullensaker – der bedriften ligger – og kommunelegen i Eidsvoll – der de fleste som blir berørt av luktutslippene bor. Kopier er sendt bedriften, som både har sagt at bedringer er foretatt og at ytterligere bedring skal skje. Med god vilje kan en kanskje si at det har blitt noe bedre, men fortsatt er det dager da luktplagene er veldig sterke.

Vi har ikke kunnskap om hva som er mye/lite i forhold til målinger som er gjort, men som det framgår i vedlegg D, seksjon 4.1.28, er det store forskjeller i Sintefs målinger på ulike steder, varierende fra 127 – 11.800 OUg/m³. Vår opplevelse er at luktplagen er spesielt stor når det er vær med inversjon (kald luft nede, varm luft oppe). Dette bør derfor være med i vurderingen av tiltak. Vi ber derfor om at det sterkt vektlegges at bedriften må foreta forbedringer, og at slike målinger som er foretatt følges opp.

John S. Vestby

Vestby hadde følgende kommentarer:

Naboer er plaget av lukt fra grisemøkk fra Furuset. Beboere kan ikke sitte ute på sin egen terrasse eller ha vinduet på soverommet åpent da de blir plaget av stanken fra grisemøkk. Jeg protesterer på det sterkeste mot at Furuset AS blir innvilget tillatelse til å øke produksjonen ved sitt anlegg.

Jeg setter min tiltro til Fylkesmannen i Oslo og Viken og håper at vi kan få en forandring i luktplagene som vi kan leve med. En løsning på situasjonen kan være å la Furuset AS komme med tiltak som er skissert av slakteriet og la de få en gitt prøveperiode etter at tiltakene er utført. En prøveperiode på 12 måneder uten luktutslipp og sjenanse for Dals befolkning. Først deretter kan det vurderes å øke produksjonsvolumet.

Svein-E. Furuset

Furuset hadde følgende kommentarer:

Driften ved Furuset slakteri gir sterke luktplager i perioder. Dette er luktproblematikk som slakteriet er kjent med når det gjelder befolkningen på Dal. Luktproblematikken er også kjent for Eidsvoll Kommune. Furuset Slakteri har offentlig stått frem og lovet utbedringer. Som nabo er jeg kritisk til en videre utvidelse av driften med de luktplagene det vil medføre. Ber om at eksisterende luktplager utbedres og at søknaden fra Furuset Slakteri avslås.

Furuset AS kommentarer til høringsuttalelsene

Kommentar til høringsuttalelsene fra Ullensaker kommune

Vår søknad om utslippstillatelse vil ikke medføre økt utslipp på kommunalt nett. Furuset AS har utvidet kapasiteten til renseanlegget for å kunne takle produksjonsdager på over 50 tonn og sesongvariasjoner. I tillegg til biologisk renseanlegg har vi kjemisk felling og polering av avløpsvannet. Resultat for 2019 ved produksjonsvolum 15 646 tonn viser nedgang i produksjon i forhold til 2018 som var på 16 649 tonn.

Kommentar til høringsuttalelsene fra Miljørettet helsevern – Øvre Romerike

Furuset AS gjennomfører tiltak i tråd med fremdriftsplan og verifisering av resultat vil foreligge senest 4 kvartal år 2020. Vi vil sende inn resultat fra verifiseringsprosessen til Fylkesmannen så fort den foreligger. Furuset AS viser til sin fremdriftsplan angående luktreduksjon.

Kommentar til høringsuttalelsene fra Dal Vel

Daglig leder og kvalitet-HMS leder inviterte leder av Dal vel til et informasjonsmøte 29.01.20. Vi opplyste da om at det er montert luftrensing med ionisering på alle Sintef sine målepunkter. Furuset AS erkjenner at det selv etter dette tiltaket har vært dager med luftforurensing og leverandør av luftreanseanlegget kom på oppfølgingsbesøk 29.01.20. Det kom da frem at rør og filter på ioniseringsanlegget storfe fjøs ikke fungerte etter hensikten. Dette er nå byttet ut og skal fungere. Tiltak utført for å forebygge luftforurensing er luftrensing av luft fra renseanlegg, sviovn, fjøs, kjeller, tarmrens og kum v/slakeavfall. Ytterligere tiltak planlagt gjennomført 2 kvartal 2020 er å bygge containere fra Norsk Protein under tak. Furuset AS har ikke mulighet til å velge andre løsninger enn containere da Norsk Protein benytter containere for frakt av slakteavfall produsert ved norsk slakterier. Containere med slakteavfall vil i dag kunne avgi lukt ved fylling, lossing på bil og ved transport. Vårt mål er å forhindre luftforurensing av omkringliggende miljø ved fylling og lossing på bil ved å bygge denne prosessen inn under tak.

Vi utfører tiltak i tråd med fremdriftsplan og verifisering av våre tiltak vil senest foreligge 4 kvartal 2020.

Kommentar til høringsuttalelsene fra John S. Vestby og Svein-E. Furuset

Vi ønsker å opplyse om at det ikke er økt volum fra dagens produksjon som er hovedbakgrunnen for søknaden. Vi hadde en nedgang i produksjon 2019 i forhold til 2018. Det er mange faktorer som spiller inn angående volum vi mottar. Tørkesommer 2018 for eksempel gjorde at flere bønder valgte å slakte ut flere dyr enn vanlig. Bakgrunn for søknaden er at vi på dagsbasis kan motta innmeldinger av slakt fra bønder på over 50 tonn og da kreves det en utvidet søknad om utslippstillatelse. Det er ikke antall tonn vi slakter om dagen som er avgjørende for luktsjenansen, men våre driftsrutiner og håndtering av den lukt som på det jevne vil oppstå hos oss. Videre kommentar er den samme som er gitt til Dal Vel.

Fylkesmannens vurdering av merknader

Fylkesmannen vil i den videre vurderingen ta stilling til de merknader som har betydning for innholdet i vedtaket om tillatelse.

Fylkesmannens vurdering

Generelt

Når forurensningsmyndigheten avgjør om tillatelse skal gis og fastsetter vilkårene etter § 16, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Disse rettsprinsippene omfatter vurdering i forhold til kunnskapsgrunnlaget, «føre-var-prinsippet», samlet belastning, miljøforsvarlige teknikker og at kostnader bæres av tiltakshaver.

Det er virkningene av den omsøkte virksomheten på det aktuelle stedet som er vurdert. Dersom virksomheten senere ønsker å flytte virksomheten må det derfor søkes på nytt for den nye lokaliseringen.

Lovgrunnlag og myndighet

Aktuell virksomhet krever tillatelse etter forurensningslovens bestemmelser, jf. forurensningsloven § 11, jf. § 16. og jf. forurensningsforskriften kap. 36 vedlegg I punkt 6.4. a)

Fylkesmannen har behandlet saken som rett forurensningsmyndighet for næringsmiddelindustri, jf. rundskriv T-3/12, punkt 2.1, næringsmiddelindustri

Fylkesmannen er også forurensningsmyndighet for forbrenning av rene brensler, jf. T-3/12, punkt 3.1, *Kap. 27 Forurensninger fra forbrenningsanlegg med rene brensler inntil 50 MW.*

Vurdering av forurensningspotensialet fra anlegget

Virksomheter på anlegget

Det er kun et slakteri på anlegget som beskrevet ovenfor.

Forbrenningsanlegget

Forbrenningsanlegget består av to stk. fyringsenheter, med samlet innfyrt effekt på 2,3 MW. Det er den største kjelen (1,06 MW) som benyttes, den minste (1,0 MW) er reservekjel dersom den største faller ut. Hovedbrensel er LPG (propangass). Estimert produsert energimengde grunnlast er 2,067 GWh/år, med spiss/reservelast 0,1 GWh/år. Driftstid grunnlast er 2700 timer/år og spiss/reservelast er 125 timer/år.

Utslippshøyde over bakken for begge fyringsenhetene er 20 m. Røykgassmengde (fuktig gass) er til sammen 2700 Nm³/time for begge enhetene. Det er ingen røykgassrensing. Spredningsberegning for forbrenningsanlegget er utført 13.03.2019.

Fylkesmannen forutsetter at forbrenningsanlegget driftes etter gjeldende krav i kapittel 27 i forurensningsforskriften. Vi ser ikke behov for ytterligere regulering av anlegget fra vår side i form av at det stilles strengere krav i denne tillatelsen enn det som følger av forurensningsforskriften kapittel 27. Fylkesmannen kan vurdere å sette strengere krav i utslippstillatelsen dersom miljøulempene fra forbrenningsanlegget blir større enn antatt.

Industriutslippsdirektivet (IED)

Furuseth AS er omfattet av industriutslippsdirektivet IED, jf. forurensningsforskriften kap. 36 vedlegg I punkt 6.4 a): Slakterier med en produksjonskapasitet på over 50 tonn skrotter per dag. BREF (referansedokumentet for beste tilgjengelige teknikker) for «Slaughterhouses and Animal By-products Industries» er gjeldende for virksomheten. BREFen er utarbeidet under IPPC-direktivet (Integrated Pollution Prevention and Control) og er fra 2005. Arbeidet med å revidere BREF for slakterier og animalske biprodukter startet i 2019. Inntil den blir vedtatt, er BREF fra 2005 gjeldende for slakteriet.

Formålet med industriutslippsdirektivet er å redusere forurensning fra industrien og kontrollere utslippene fra store anlegg. Et av virkemidlene for å redusere forurensning er kravet om at industribedrifter skal bruke beste tilgjengelige teknikker (BAT – Best Available Technology) i sine produksjonsprosesser.

BREF dekker de industrielle aktivitetene ved store slakterier. For større dyr som kveg, får og svin anses slakteaktiviteten å slutte med standardutskjæringer.

De vesentlige miljøforhold i forbindelse med slakterienes aktiviteter er typisk vannforbruk, utslipp av spillvann med høyt innhold av organisk stoff og energiforbruk i forbindelse med nedkjøling og oppvarming av vann. På de fleste slakterier er kjøleanlegget den største energiforbruker. Lukt og støy kan også medføre lokale problemer.

BREF dokumentet for slakterier og virksomheter som forarbeider animalske biprodukter, beskriver de beste tilgjengelige teknikker (BAT) og de tilhørende utslippsnivåer (BAT-AEL). Furuseth AS har i 2019 gått gjennom beste tilgjengelige teknologi (BAT) ved driften av anlegget, og konkluderte med at de i dag følger BAT.

Tillatelsen etter forurensningsloven omfatter all aktivitet på anlegget, ikke bare det som er omfattet av IED.

Generell ledelse og drift

Generell ledelse og drift skal bidra til en samlet minimering av forbruks- og utslippsnivåer ved å peke på driftssystemer, som oppmuntrer til god praksis og øker bevisstheten. BAT fokuserer på bruk av miljøledelsessystemer, utdanning, vedlikeholdelsesprogrammer, innførelse av ledelsessystemer for energi, kjøling, lys og støy, styring og minimering av forbruk av vann og rengjøringsmidler og på slakterier styring og overvåking av bruken av varmt vann.

Dette ivaretas gjennom at Fylkesmannen i tillatelsen setter vanlige vilkår om internkontroll, miljørisikoanalyse, utforming og drift av anlegget, forebyggende vedlikehold, utslippsreducerende tiltak og energiledelse.

Utslipp til vann

Kjølevann

Ved behov hentes kjølevann til kuldeanlegget fra Risa og går i lukket system tilbake til Risa. Anslagsvis er det ca. 2-5 dager i året der det er et maksimalt kjølevannsbehov ved anlegget. Da vil det slippes ut maks 10 m³/time oppvarmet vann til Risa. Temperaturen i utslippspunktet vil kunne øke med 0,2°C hvis elven har en temperatur på 20 °C.

Det blir ikke benyttet begroingsmidler eller andre kjemikalier. Ved renhold av kondensator og oljekjøler med Fernox F3 Cleaner føres vannet til virksomhetens biologiske renseanlegg og videre til påslipp til kommunalt avløpsnett.

I tillatelsen stiller Fylkesmannen krav om at utslipp av kjølevann ikke skal påvirke Risa da elven er et viktig leveområde for fisk og fugl, og resipientens kjemiske og økologiske tilstand skal ikke forringes. Et vilkår er at Furuset AS skal loggføre sine utslipp til Risa.

Utslipp til kommunalt spillvannsnett

Fylkesmannen setter grenseverdier for utslipp på organisk stoff KOF og BOF5, suspendert stoff (SS), total nitrogen (tot-N) og total fosfor (tot-P). Grenseverdiene er sett i forhold til kommunens påslippskrav og BAT relaterte grenseverdier i BREF «Slaughterhouses and Animal By-products Industries». Grenseverdiene for utslipp til kommunalt spillvannsnett er en skjerping av dagens påslippsavtale mellom kommunen og Furuset AS på parametrene KOF, BOF5, SS, tot-N og tot-P.

Parameter	Grenseverdi
KOF	600 mg/l
BOF5	300 mg/l
Suspendert stoff (SS)	400 mg/l
Total fosfor (Tot-P)	10 mg/l
Total nitrogen (Tot-N)	60 mg/l

Fylkesmannens grenseverdier for utslipp til Ullensaker kommunale spillvannsnett og til Gardermoen avløpsrenseanlegg, anses av Fylkesmannen som hensiktsmessig for å sikre funksjonen av kommunens avløpsanlegg, overholdelse av kommunens egen tillatelse til utslipp på avløpssektoren, kvalitet på avløpslam samt beskyttelse av resipienten Leira som prosessavløpsvannet slippes ut til.

Furuset AS skal til enhver tid følge de strengeste utslippskravene satt av forurensningsmyndighetene kommunen eller Fylkesmannen. Dersom det anses som nødvendig kan Fylkesmannen og/eller kommunen skjerpe utslippskravene/påslippskravene til kommunalt avløpsnett. Dette kan være på grunn av innskjerpede krav til utslipp i BREF, eller hvis påslipp fra slakteriet får negative konsekvenser for avløpsanlegg eller resipient.

Utslipp til luft

Lukt

Beste tilgjengelige teknikk er å minimere luktsjenanse og fjerne lukt når forebyggelse ikke har vært mulig. Animalske biprodukter skal anvendes eller fjernes raskest mulig etter dyret er slaktet.

Lukt fra Furuset AS har vært til sjenanse for naboer over mange år, og dette er også påpekt i samtlige høringsuttalelser. Furuset AS har i perioden 2014 - 2018 utredet mulige luktkilder. Norsk Energi og Sintef Molab har bidratt med kartlegging av luktkilder og luftmålinger. Renseanlegget opplyses til å være en luktkilde og naboer har klaget på generende lukt fra renseprosessen for avløp. I 2019 har Furuset AS montert luftrensere med kull- og UV filter for rensing av luft fra renseanlegget. Rensegraden er forventet å være på over 99 %. Luft fra pumpekum, fjøs og kjeller vil bli renses. Furuset AS har utarbeidet en fremdriftsplan for videre arbeid med luktreduksjon. Det vil i 2020 bli montert ionairtech system i kjeller, fjøs, pumpekum ved fjøs og containerrom renseanlegg.

Slakteavfall lagres i container som daglig hentes av Norsk Protein AS. Det planlegges å bygge tak over containerne for å minimere luktsjenanse ved fylling og lossing på bil. Verifisering av resultat av gjennomførte tiltak vil foreligge ved 4 kvartal 2020.

Fylkesmannen har satt vilkår i tillatelsen til luktkonsentrasjoner ved nærmeste bebyggelse, da slakteriet ligger tett opp til omkringliggende boliger og naboer er plaget av sjenerende lukt fra slakteriet.

Vi forventer at de planlagte tiltakene vil gi god luktreduksjon og at bedriften vil kunne overholde den grenseverdi som anbefales i veileder TA 3019/2013 på 1 ouE/m³ angitt som maksimal månedlig 99 prosent timefraktil.

Vi understreker bedriftens ansvar for utslippskontroll for å avdekke eventuelle luktulempere og for å iverksette tiltak ved behov. Tillatelsen legger også vekt på vedlikehold av lukttrensesystemene.

Fylkesmannen vurderer at med de tiltak som er satt inn / planlegges å igangsettes, vil virksomheten minimere luktsjenanse i nabolaget.

Støv

Virksomheten skal ikke medføre støv av betydning for naboene.

Støy

Furuseth AS har utarbeidet en støyrapport i forbindelse med søknad om utslippstillatelse, og det fremkommer at naboer har klaget på støy i forbindelse med vask av lastebiler. Rapporten, utarbeidet i 2019, dokumenterer støy ved virksomheten og foreslår avbøtende tiltak.

Bestemmelser om støy står i reguleringsbestemmelsene tilknyttet reguleringsplan for Furuseth slakteri, Dal, vedtatt av Ullensaker kommune 14.06.2010, og Eidsvoll kommune 14.09.2010. I punkt 3.2 i reguleringsbestemmelsene står det følgende «Tilleggende støyømfintlig bebyggelse skal skjermes på en slik måte at vegtrafikkstøy og støy fra næringsvirksomheten, som følge av tiltak i reguleringsplanen, kan reduseres til et nivå som tilfredsstiller Miljøverndepartementets forskrifter i retningslinjer T-1442 og teknisk forskrift til plan- og bygningsloven, NS8175. Nødvendige støyskjermingstiltak skal gjennomføres samtidig med utbyggingen av området.»

Fylkesmannen legger til grunn at Furuseth AS sin virksomhet vil bidra med støy til omgivelsene og setter grenseverdier for støy i tillatelsen som er i samsvar med vanlige støykrav for industri. Furuseth AS ligger nær støyfølsom bebyggelse, herunder barnehager og boliger, derfor settes det vilkår om at Furuseth AS skal vise at de overholder støykrav ved å utarbeide støyrapport.

Forurenset grunn

Bedriften har i tråd med forurensningsforskriften § 36-21 gjennomført fase 1 for å kartlegge mulig forurensning til grunn og grunnvann. Kartleggingen er gjennomført etter veileder tilstandsrapport for industriområder M-630, 2016. Furuseth AS oppgir at det var tidligere et sagbruk på området, men det er ikke kjent at sagbruket er knyttet til aktiviteter som kan ha medført forurensning av grunn eller grunnvann. Virksomheten oppgir at det dermed ikke er sannsynlig at det er forurenset grunn på eiendommen.

Det har vært oljeforurensning i grunn i forbindelse med utslipp av fyringsolje som følge av lekkasje i et påfyllingsrør i 2014. Furuseth opplyser om at det har ikke vært noen nye lekkasjer da tanken for fyringsolje ikke benyttes lenger. Virksomheten har tidligere fått gjennomført en innledende miljøteknisk grunnundersøkelse på Furuseth slakteri i forbindelse med utslipp av fyringsolje som følge av lekkasje i et påfyllingsrør. Grunnundersøkelsene ble utført av Rambøll i 2014. Undersøkelsen påviste forurensning av benzen i tilstandsklasse 3 i ett punkt inne på slakteriet. Rambøll anbefalte i rapporten at det tas jordprøver i det forurensede området.

Furuseth AS håndterer farlige stoffer, men oppgir at deres rutiner og drift av anlegget beskytter mot forurensning av jord og grunnvann. Virksomheten opplyser at kjemikalier og produkter som virksomheten bruker ikke er bioakkumulerende.

Fylkesmannen stiller krav til fase 2 kartlegging som skal gjennomføres i henhold til trinn 1-3 i Miljødirektoratets veileder [M-630/2016 Tilstandsrapport for industriområder](#).

Vurderingen skal gjennomføres innen 01.01.202.

Vi ber at dere registrerer denne lokaliteten og opplysninger om den i Miljødirektoratets database Grunnforurensning. Databasen finnes på <http://grunn.miljodirektoratet.no/>.

Konsekvenser for naturmiljøet

Naturmangfoldloven § 8 stiller krav om at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

I henhold til Miljødirektoratets database <https://kart.naturbase.no/> er det innenfor tiltakets influensområde registrert et verneområde for dyrelivsfredning (Naturfredning – Andelven, Nessa og Risa) og et viktig bekkedrag (Risa).

Risa er registrert som et viktig bekkedrag med verdi svært viktig. Lokaliteten omfatter Risa med tilgrensende skog- og sumpvegetasjon fra Risebru til rett nord for Dal stasjon. Elven er stilleflytende og i selve elven og langs den inngår ulike typer vann- og sumpvegetasjon. Elvene Vormå, Andelva, Risa, Nessa og Jøndalsåa er omfattet av en fuglelivsfredning. I europeisk sammenheng utpekt til et av de viktigste fugleområder i Sør-Norge. Dette er områder med svært rikt fugleliv og også et svært rikt planteliv. Det er rikt med ferskvannsmuslinger, her finnes andemusling (*Anodonta anatina*) og spesielt svanemusling (*Anodonta cygnea*) som til nå kun er registrert i Transjøen og Hersjøen i Norge. Dvergdykker, som er truet og en art av særlig stor forvaltningsinteresse, har Risa som beiteområde. I elven finnes abbor, gjedde, harr, lake, mort, ørret og hornulke.

Virksomheten henter vann til kuldeanlegget fra Risa og slipper ut oppvarmet vann tilbake til Risa. Maksimalt kjølevannsbehov er ved service eller feil på varmepumpen og produksjonen går for fullt, noe som skjer anslagsvis 2-5 dager per år. Ved maksimalt kjølevannsbehov vil mengder kjølevann som slippes ut være 10 m³/time. Temperaturen på vannet som slippes ut er antatt å ha økt med 5 °. Middelvannføringen for Risa er 0,72 m³/sek. Kjølevannspumpen pumper ut maks 0,03 m³/sek. Når temperaturen i Risa er 20 °C og temperatur på kjølevann ut er 25 °C, da blir temperaturen i Risa etter kjølevannsutslippet 20,2 °C. Dette er ved peak situasjoner av hva kjølevannspumpen leverer.

Ved normal drift er kjølevannsbehovet en brøkdel av dette, da varmepumpen trekker ut kondensatorvarme fra kuldeanlegget og behovet for kjølevann er minimalt. Furuseth AS sitt utslipp av kjølevann vil påvirke Risa i liten grad.

Tiltaket vil etter Fylkesmannens vurdering ikke få nevneverdige konsekvenser for økologien eller vannlevende organismer som fisk. En økning på 0,2 grader gir noe mindre innhold av oksygen ved varmt vann, men økningen i temperatur og vannvolum er så lite at det vil ikke utgjøre en trussel for økt fiskedød.

Søknaden og Fylkesmannens behandling av den er basert på eksisterende kunnskap om det biologiske mangfoldet i og rundt tiltaksområdet. Fylkesmannen anser at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at kravet i naturmangfoldloven § 8 om at beslutningene skal hvile på et best mulig kunnskapsgrunnlag, er oppfylt. Hensynet til føre-var prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven vektlegges derfor i mindre grad, men det settes vilkår som et føre-var tiltak. Det er også gjort en vurdering ut fra den samlede belastningen som økosystemet vil bli utsatt for etter § 10. Fylkesmannen anser at fastsatte vilkår vil sikre at naturmangfoldet ikke vil forringes i nevneverdig grad.

Fylkesmannen mener derfor at prinsippene for offentlig beslutningstaking i naturmangfoldlovens §§ 8 til 12 er oppfylt.

Vurdering etter vannforskriften

Tiltaket er en del av elven Risa (Vann-Nett ID 002-3789-R). Risa er en del av vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma og elven er registrert som kalkrik og klar. Risa er klassifisert med moderat økologisk tilstand på grunn av begroingsalger og total fosfor. Elven har god kjemisk tilstand. Risa renner fra Hersjøen i Ullensaker kommune og i nordøstlig retning inn i Eidsvoll kommune. Den munner ut i Andelva ved Bøn. Elven er 15,9 km lang (9,4 km fra Hersjøen), og har et nedbørfelt på 73,27 km². Middelvannføringen ved munningen er 0,90 m³/s.

Furuseth AS forventes ikke å ha utslipp fra produksjonen til Risa. Men kjølevann slippes ut til elven, se punkt over om konsekvenser for naturmiljø.

Vannforskriften § 4 sier at *«tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand»*. Fylkesmannen mener at det på bakgrunn av resipientens størrelse og miljøtilstand, og med forutsetning at tiltaket gjennomføres som beskrevet i søknaden, ikke vil foreligge en vesentlig risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomst.

I henhold til § 12 i vannforskriften kan ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4 - § 6 ikke nås eller at tilstanden forringes, dersom dette skyldes; nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannforekomst, eller ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand.

Fylkesmannen vurderer at tiltaket som omsøkt med fastsatte vilkår ikke vil medføre en varig «forringelse» av vannforekomsten. Fylkesmannen er derfor av den oppfatning at vannforskriften § 12 ikke kommer til anvendelse.

Samfunnsmessige hensyn

Reguleringsplan for Furuseth slakteri med reguleringsbestemmelser omfatter arealer både i Ullensaker og Eidsvoll kommuner. Planen er vedtatt av Ullensaker kommune 14.06.2010, og Eidsvoll kommune 14.09.2010. Formålet med planen er å tilrettelegge for utvidelse av det eksisterende slakteriet innenfor planområdet på Dal.

Slakteriet medfører samfunnsnytte i form av arbeidsplasser og matproduksjon som etterspørres i samfunnet.

Konklusjon

Vi har vurdert søknaden og kommet frem til at samfunnsnyttens virksomheten utgjør overstiger de forurensningsmessige ulempene knyttet til virksomheten. Det forutsettes at virksomheten drives i samsvar med vilkårene som følger av tillatelsen og forurensningsregelverket for øvrig.

Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsetting av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med vilkår følger vedlagt dette brevet.

Frister

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever:

Tiltak	Frist	Henvisning til vilkår
Luktkrav	01.01.2021	4.1.1
System for energiledelse	01.01.2021	9.1
Utarbeidelse av støysonekart	01.01.2021	14.2
Tilstandsrapport grunnforurensning fase 2 kartlegging	01.01.2021	14.5

Vedtak om tillatelse

Fylkesmannen gir Furuseth AS tillatelse til slakteri- og skjærevirksomhet ved Vardeveien 50, gbnr. 199/22, i Ullensaker kommune. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11. Det er satt vilkår til tillatelsen med hjemmel i § 16 i samme lov.

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade og ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79.

Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel om gebyr dato 30.05.2019. Vi varslet sats 3 som i 2019 utgjorde kr 164 000,- for behandling av søknaden.

Fylkesmannen vedtar at forurensningsforskriftens § 39-4 sats 3 kommer til anvendelse i denne saken. Furuseth AS skal betale kr 164 000,- for Fylkesmannens arbeid med tillatelsen. Hjemmel for vedtaket er forurensningsforskriften § 39-3, jf. § 39-4.

Ressursbruk knyttet til saksbehandlingen er lagt til grunn ved fastsettelse av gebyrsats. Herunder hører gjennomgang av søknaden, møter og korrespondanse med søker, høring av saken samt endelig ferdigstillelse av tillatelsen. Innsats fra andre fagpersoner hos Fylkesmannen inngår også.

Miljødirektoratet vil ettersende faktura.

Klageadgang

Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales til fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes.

Med hilsen

Kari Skogen (e.f.)
seksjonssjef

Anette Strømme
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1 Tillatelse med vilkår

Kopi til:

Ullensaker kommune
Eidsvoll kommune
Miljørettet Helsevern – Øvre Romerike
Mattilsynet
Naturvernforbundet i Oslo og Akershus
Norges jeger- og fiskerforbund Akershus

Statens Vegvesen Region Øst
Bane Nor SF

Dal Vel	Doktor Malthes Veg 4	2072	DAL
Jonas Olsen	Ovarennet 6	2072	DAL
Rune Haugnes	Vardevegen 38	2054	MOGREINA
Kirsti Eriksen	Vardevegen 38	2054	MOGREINA
Svein Erik Furuseth	Bjørnsrudvegen 32	2072	DAL
Risa utvalget v/Bjørn Otto Dønnum	Engavegen 29	2072	DAL
Knut Skyttersæter	Skytterstubben 2	2072	DAL
John Vestby	Hilmar Johansens veg 2	2072	DAL
Hogne Furuseth	Storliene 23	2072	DAL
Atle Furuseth	Folkeparken 24	2072	DAL

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16 Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene framgår på side 5 til og med side 21.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndigheten kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Navn på juridisk enhet: FURUSETH AS
Organisasjonsnummer til juridisk enhet: 934097238
Navn på underenhet: FURUSETH AS AVD SLAKTERI
Organisasjonsnummer til underenhet: 974119838
Postadresse til underenhet: Vardevegen 50, 2072 Dal

Informasjon om virksomheten fra forurensningsmyndighetens database:

Anleggsnavn: Furuset AS avd. slakteri	
Anleggsnr og anleggsaktivitet:	3033.0012.01 – næringsmiddelindustri, unntatt fiskeforedling
Kommune: Ullensaker	Fylke: Viken
Lokalisering (UTM): sone 33, øst: 289804 nord: 6685007	
Lokalisering, adresse og gnr/bnr: Vardevegen 50, 2072 Dal, gnr/bnr 199/22	
Hovedkategori IED*: Slaughterhouses and Animal By-products Industries	
IED-kode: 6.4.(a)	

* IED (industriutslippsdirektivet) er gjennomført i norsk rett ved forurensningsforskriften av 1. juni 2004 nr. 931, kap. 36.

Tillatelsesnummer: 2020.0384.T		
Tillatelse første gang gitt: 11.05.2020	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd: -	Tillatelse sist endret: -
Kari Skogen seksjonssjef		Anette Strømme seniorrådgiver

Endringslogg

Endrings- nummer	Endringer av	Saks- behandler	Beskrivelse av endring
00.	11.05.2020	ANEST	Tillatelsen ble gitt

Innhold

1	Tillatelsens ramme	5
1.1	Tillatelsen omfatter	5
1.1.1	Utforming av anlegget	5
2.	Generelle vilkår	5
2.1.	Utslippsbegrensninger.....	5
2.2.	Plikt til å overholde grenseverdier	6
2.3.	Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	6
2.4.	Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt.....	6
2.5.	Plikt til forebyggende vedlikehold	6
2.6.	Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare	6
2.7.	Internkontroll	7
3.	Utslipp til vann	7
3.1.	Utslippsbegrensninger.....	7
3.1.1.	Utslipp fra punktkilder.....	7
3.1.2.	Diffuse utslipp.....	8
3.1.3.	Utslippsreduserende tiltak.....	8
3.2.	Kjølevann	8
3.3.	Sanitæravløpsvann.....	8
4.	Utslipp til luft.....	8
4.1.	Lukt.....	8
4.1.1.	Luktbegrensning.....	8
4.1.2.	Luktrisikovurdering.....	9
4.1.3.	Forebyggende tiltak og driftsplan	9
4.1.4.	Lukthåndteringsplan, kommunikasjonsplan og klageregistrering	9
5.	Støy.....	9
6.	Nærmiljøtiltak	10
6.1.	Forsøpling.....	10
6.2.	Oppfølging av nærmiljøulemper	10
7.	Grunnforurensning og forurensede sedimenter	10
8.	Kjemikalier.....	11
9.	Energi	11
9.1.	Energiledelse.....	11
9.2.	Utnyttelse av overskuddsenergi	12

9.3.	Spesifikt energiforbruk	12
10.	Egenprodusert avfall.....	12
10.1.	Generelle krav.....	12
10.2.	Håndtering av avfall	13
10.2.1.	Generelle krav til håndtering.....	13
11.	Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten.....	13
11.1.	Kartlegging av utslipp	13
11.2.	Utslippskontroll	13
11.3.	Kvalitetssikring av målingene	14
11.4.	Program for utslippskontroll	14
11.5.	Rapportering til forurensningsmyndigheten	15
12.	Miljøovervåking.....	15
12.1.	Overvåking av grunn og grunnvann	15
13.	Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning.....	16
13.1.	Miljørisikoanalyse.....	16
13.2.	Forebyggende tiltak	16
13.3.	Beredskapsanalyse	16
13.4.	Beredskapsplan	17
13.5.	Beredskapsetablering.....	17
13.6.	Øving av beredskap	17
13.7.	Varsling av akutt forurensning	17
14.	Undersøkelser og utredninger.....	17
14.1.	Luktundersøkelse.....	17
14.2.	Utarbeidelse av støysonekart	18
14.3.	Utarbeidelse av program for utslippskontroll	18
14.4.	Loggføre utslipp av kjølevann.....	18
14.5.	Tilstandsrapport om mulig forurensning av grunn og grunnvann	18
15.	Eierskifte, omdanning m.v.....	18
16.	Nedleggelse.....	19
17.	Tilsyn	19

1 Tillatelsens ramme

1.1 Tillatelsen omfatter

Tillatelsen gjelder forurensning fra slakteri- og skjærevirksomhet. Tillatelsen gjelder for en årlig produksjon av inntil 20 000 tonn skrotter pr. år.

Bedriften har også et anlegg for forbrenning av LPG med 2,3 MW innfyrt effekt. Virksomhet ved dette anlegget reguleres av forurensningsforskriftens kapittel 27 om forbrenning med rene brenslers.

1.1. Utforming av anlegget

Alle arealer hvor det kan være fare for avrenning av helse- og miljøskadelige stoffer skal ha tett ugjennomtrengelig dekke, med avrenning til sandfang, oljeutskiller med prøvetakingskum, fordrøyningsbasseng og renseanlegg.

Oppdaterte tegninger som viser ledningsnett, kummer, rensinnretninger, utslippspunkter, prøvetakingspunkter og lignende, skal til enhver tid være tilgjengelig på anlegget.

Arealer som anvendes til virksomhet etter denne tillatelsen skal være inngjerdet eller på annen måte adgangsbegrenset slik at uvedkommende ikke kan komme inn på området utenom åpningstidene eller når ingen ansatte er tilstede.

Anlegget skal være skjermet for skjemmende innsyn fra boliger og offentlig vei.

Alle bygninger, gjerder og lignende skal utformes etter gjeldende lovverk og reguleringsbestemmelser, og eventuelt andre planbestemmelser.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 14. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 14.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3. Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 flg. uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået som minimum medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4. Utskifting av utstyr og endring av utslippspunkt

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstille prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensende utslipp og annen negativ innvirkning på miljøet (BAT-prinsippet), jfr. pkt. 2.3.

Der det finnes relevante BAT-konklusjoner for virksomheten, skal det nye utstyret være i overensstemmelse med disse, jf. forurensningsforskriften kapittel 36 vedlegg 2.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr der det er mulig å oppnå utslippsreduksjoner av betydning, skal bedriften gi melding til forurensningsmyndigheten om dette i god tid før det tas beslutning om valg av utstyr.

Hvis bedriften ønsker å endre utslippspunkter som er fastlagt i tillatelsens vilkår punkt 3 og 4, må den søke om tillatelse til dette. Der utslippspunkt ikke er fastlagt i tillatelsens vilkår punkt 3 og 4, må bedriften avklare med forurensningsmyndigheten om en ønsket endring av utslippspunkt krever tillatelse og eventuelt også spredningsberegninger.

2.5. Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.6. Tiltakplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare.

2.7. Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

3. Utslipp til vann

3.1. Utslippsbegrensninger

3.1.1. Utslipp fra punktkilder

Bedriften skal føre sitt prosessavløp inn på kommunalt avløpsanlegg med utslipp i Leira i henhold til krav i dette punkt, samt de krav som Ullensaker kommune stiller for påslippet².

Grenseverdiene er sett i forhold til kommunens påslippskrav og BAT relaterte grenseverdier i BREF «Slaughterhouses and Animal By-products Industries».

Endring av utslippskrav eller utslippssted i tillatelsen til det kommunale avløpsanlegget, kan medføre at forurensningsmyndigheten stiller nye krav for prosessavløpet.

Tabell 1 Krav til utslipp til kommunalt spillvannsnett

Parameter	Grenseverdi
KOF	600 mg/l
BOF5	300 mg/l
Suspendert stoff (SS)	400 mg/l
Total fosfor (Tot-P)	10 mg/l
Total nitrogen (Tot-N)	60 mg/l

Furuseth AS skal følge de strengeste bestemmelsene som foreligger fra forurensningsmyndighetene. Dersom det anses som nødvendig kan Fylkesmannen og/eller kommunen skjerpe utslippskravene/påslippskravene til kommunalt avløpsnett. Dette kan være på grunn av innskjerpede krav til utslipp i BREF, eller hvis påslipp fra slakteriet får negative konsekvenser for drift og overholdelse av kommunens tillatelse på ledningsnett og

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

² jf. forurensningsforskriftens kapittel 15A om påslipp

avløpsrenseanlegg, slamkvalitet, eller på grunn av at man må beskytte resipienten Leira som prosessavløpsvannet slippes ut til.

3.1.2. Diffuse utslipp

Virksomheten skal ikke ha forurensende diffuse utslipp til vann.

3.1.3. Utslippsreducerende tiltak

Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann skal renses tilfredsstillende i oljeutskiller eller tilsvarende renseenhet med utslipp til kommunalt spillvannsnett.

3.2. Kjølevann

Kjølevannet skal føres ut i Risa på en slik måte at innblandingen i vannmassene blir best mulig og skal ikke medføre temperaturendringer av betydning i resipienten.

Bedriften skal loggføre mengder og temperatur på utslipp av kjølevann til Risa.

Bruk av begroingshindrende midler i kjølevann med utslipp til vann er ikke tillatt.

3.3. Sanitæravløpsvann

Kommunen er myndighet for regulering av sanitæravløpsvannet fra bedriften.

4. Utslipp til luft

4.1. Lukt

4.1.1. Luktbegrensning

Virksomheten skal drives slik at luktulemper i omgivelsene begrenses mest mulig.

Luktimmisjon ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overstige $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, angitt som maksimal månedlig 99 prosent timefraktal. Kravet gjelder fra 01.01.2021.

Tabell 2 Krav til luktemmisjon

	Luktkrav grenseverdier	Midlingstid	Percentil
Nærmeste følsom bebyggelse	$1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$ *	time	99 % **

* ou_E/m^3 – europeiske luktenheter pr. kubikkmeter luft – Norsk Standard NS-EN 13725

**99 % av alle timeverdiene pr. måned skal være mindre enn kravet

4.1.2. Luktrisikovurdering

Det skal gjennomføres en luktrisikovurdering i tråd med anbefalingene i vedlegg 3 i *Miljødirektoratets veileder [TA 3019/2013](#) Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven*. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal luktrisikovurderingen oppdateres.

4.1.3. Forebyggende tiltak og driftsplan

På bakgrunn av luktrisikovurderingen skal bedriften iverksette luktrisikoreduserende tiltak. Bedriften skal ha en driftsplan som sikrer at luktulemper ved virksomheten begrenses. Planen skal være i tråd med anbefalingene gitt i vedlegg 4 i *Miljødirektoratets veileder [TA 3019/2013](#) Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven*. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal driftsplanen oppdateres.

Bedriften skal daglig føre en driftslogg, slik at det kan dokumenteres at driftsplanen er fulgt.

4.1.4. Lukthåndteringsplan, kommunikasjonsplan og klagerregistrering

Bedriften skal ha en lukthåndteringsplan og en kommunikasjonsplan som er i tråd med anbefalingene gitt i Miljødirektoratets veileder [TA 3019/2013](#) *Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven*.

Bedriften skal informere forurensningsmyndigheten og naboer når det planlegges aktivitet som midlertidig kan medføre økt luktbelastning. Det samme gjelder dersom svikt i utstyr el.l. kan medføre økte luktplager.

Bedriften skal ha et system for registrering av innkommende luktklager som skal knyttes til sted og tid. Det skal gjøres en vurdering av klagen opp mot driftsplanen og andre relevante forhold, og eventuelle gjennomførte tiltak skal beskrives. Denne informasjonen skal gjøres tilgjengelig for naboene og rapporteres til forurensningsmyndigheten iht. punkt 11.5.

5. Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride grenser som er fastsatt i reguleringsplanen, jf. støygrenser i retningslinje T-1442.:

Tabell 3 Støygrenser

Dag (kl. 07-19) $L_{pAekv12h}$	Kveld (kl. 19-23) $L_{pAekv4h}$	Lørdag (kl. 07-23) $L_{pAekv16h}$	Natt (kl. 23-07) $L_{pAekv8h}$	Natt (kl. 23-07) L_{AFmax}
55 db(A)	50 dB(A)	50 db(A)	45 dB(A)	60 dB(A)

L_{pAeqT} er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer. L_{AFmax} som er gjennomsnittlig A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra bedriftsområdet er likevel ikke omfattet av grensene.

6. Nærmiljøtiltak

6.1. Forsøpling

Nærmiljøet rundt anlegget skal ikke forsøples. Anlegget skal utformes med tanke på å hindre flygeavfall. Opprydding av skjemmende avfall på og nær anleggsområdet skal skje fortløpende.

6.2. Oppfølging av nærmiljøulemper

Bedriften skal utarbeide driftsrutiner som sikrer at nærmiljøulempene som følge av virksomheten reduseres til et minimum. Dette forutsetter blant annet at bedriften foretar en systematisk oppfølging av klager på nærmiljøulemper, som for eksempel forsøpling, støy, støv, mv. Systematisk oppfølging av klager innebærer blant annet at virksomheten vurderer hensiktsmessigheten ved egne driftsrutiner og behov for eventuelle endringer, samt behov for akutte tiltak.

7. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal

overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensete sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2³, eventuelt tillatelse etter forurensningsloven.

Tiltak i forurensete sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriften kapittel 22.

Ved endelig nedleggelse av virksomheten, skal bedriften vurdere forurensningstilstand i grunn og grunnvann med hensyn til mulig forurensning av relevante farlige stoffer som er brukt, fremstilt eller frigitt ved virksomheten og treffe de tiltak som følger av forurensningsloven § 7 og § 20. Plan for tiltak skal forelegges forurensningsmyndigheten. Forurensningsmyndigheten kan stille ytterligere krav med hjemmel i forurensningsloven. Se for øvrig pkt. 16.

8. Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikaliens helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.7 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁴

³ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

⁴ jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁵ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

9. Energi

9.1. Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i bedriften for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. vilkår 2.7. og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

Systemet skal være etablert innen 01.01 2021. Systemet skal være tilgjengelig for forurensningsmyndigheten.

9.2. Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

9.3. Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jf. pkt. 11.5.

10. Egenprodusert avfall

10.1. Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. For materiale som utnyttes som biprodukt, skal det foreligge skriftlig dokumentasjon som viser at kriteriene i forurensningsloven § 27 andre ledd er oppfylt.

Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

⁵ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

Avfall som oppstår i bedriften, skal primært søkes ombrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon. Hvis dette ikke er mulig eller medfører urimelig kostnad, skal det fortrinnsvis materialgjenvinnes. Dersom dette heller ikke er mulig uten urimelig kostnad, skal avfallet så langt mulig gjenvinnes på annen måte.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.⁶

Farlig avfall kan ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

10.2. Håndtering av avfall

10.2.1. Generelle krav til håndtering

All håndtering av avfall skal foregå slik at det ikke medfører forurensende avrenning til grunn eller overflatevann. Sjenerende støving skal unngås. Farlig avfall skal håndteres i henhold til avfallsforskriften kapittel 11.

I tillegg gjelder følgende:

- a. All håndtering av avfall skal være basert på en risikovurdering, jf. punkt 2.7 *Internkontroll* og 13 *Beredskap*.
- b. Bedriften skal ha kart hvor det fremgår hvor forskjellige typer avfall er lagret.
- c. Avfallslager skal være sikret slik at uvedkommende ikke får adgang. Lagret farlig avfall skal ha forsvarlig tilsyn. Lagret avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret.
- d. Avfall som ved sammenblanding kan gi fare for brann, eksplosjon eller dannelsen av farlige stoffer, skal lagres med nødvendig avstand.
- e. Alt farlig avfall, uavhengig av mengde, skal lagres innendørs og på tett dekke⁷ med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan godtas dersom bedriften kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like lav risiko og like god miljøbeskyttelse

For visse typer tanklagring gjelder forurensningsforskriften kapittel 18.

Tanker for lagring av petroleumprodukt på mer enn 10 m³ og for lagring av farlige kjemikalier og farlig avfall på mer enn 2 m³, omfattes av forurensningsforskriften kapittel 18.

⁶ Se blant annet avfallsforskriften av 1.6.2004 nr 930 og kapittel 18 i forurensningsforskriften av 1.6.2004 nr 931.

⁷ Med tett dekke menes fast, ugjennomtrengelig og tilstrekkelig slitesterkt dekke for de aktuelle materialer/avfallstyper.

11. Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten

11.1. Kartlegging av utslipp

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til luft, grunn og vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Bedriften skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll (punkt 11.2).

11.2. Utslippskontroll

Bedriften skal kontrollere og dokumentere utslippene til luft og vann ved å gjennomføre målinger. Målinger består av volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning. Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal omfatte:

- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt under punkt 3.1.1 Utslipp fra punktkilder i tillatelsen
- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt under punkt 4.1.1 Luktbegrensning i tillatelsen
- utslipp av komponenter som er regulert gjennom påslippstillatelse med Ullensaker kommune
- utslipp av komponenter som er regulert gjennom grenseverdier fastsatt i forskrift
- utslipp av andre komponenter som kan ha miljømessig betydning og dermed er omfattet av rapporteringsplikten

Bedriften skal vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking - analyse - beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå. For alle målinger skal det være en prøvetakingsfrekvens som sikrer representative prøver.

For utslipp av komponenter som er regulert i punkt 3.11 Utslipp fra punktkilder og punkt 4.1.1 Luktbegrensning, skal bedriften årlig foreta en faglig begrunnet vurdering av utslippsmengde og rapportere dette i henhold til punkt 11.5.

11.3. Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Bedriften kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Bedriften må i tilfelle dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.
- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten dersom slik tjenesteyter finnes.

- delta i sammenlignende laboratorieprøving (SLP) og/eller jevnlig verifisere analyser med et eksternt, akkreditert laboratorium for de parameterne som er regulert gjennom presise grenseverdier, når bedriften selv analyserer.
- jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver. Denne vurderingen skal utføres av fagkyndig tredjepart.
- jevnlig utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr.

11.4. Program for utslippskontroll

Bedriften skal ha et program for utslippskontroll (måleprogram) som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

I programmet skal bedriften redegjøre for de kartlagte utslippene (punkt 11.1, første avsnitt), gjennomføringen av utslippskontrollen (punkt 11.2) og kvalitetssikring av målingene (punkt 11.3).

Måleprogrammet skal inneholde:

- en redegjørelse for virksomhetens faktiske utslipp til luft og vann, samt støy, med en oversikt over alle utslippstrømmer, volum og innhold, til luft og vann
- en beskrivelse av de forskjellige trinnene i målingene (volumstrømsmåling – prøvetaking – analyse – beregning) for hver strøm og komponent
- en beskrivelse av måleutstyr som benyttes til målinger, samt frekvens for måleutstyrskontroll og kalibrering
- en begrunnelse for valgte prøvetakingspunkter og prøvetakingsmetodikk (metoder og frekvens)
- en beskrivelse av valgte metoder/standarder for analyse
- hvis aktuelt, en begrunnelse for valgt frekvens for deltagelse i SLP og/eller verifisering av analyser med et akkreditert laboratorium
- en redegjørelse for hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir

Måleprogrammet skal holdes oppdatert.

11.5. Rapportering til forurensningsmyndigheten

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år via www.altinn.no. Miljødata omfatter blant annet produksjonsmengder, avfallsmengder, energiforbruk og resultater fra utslippskontroll. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

For utslipp av stoffer der utslippsbegrensningene i punkt 3 og 4 ikke er fastsatt ved presise grenseverdier, vil forurensningsmyndigheten ved gjennomgang av egenkontrollrapportene vurdere behovet for å fastsette mer presise, og eventuelt strengere, grenser.

Bedriften skal sammen med den årlige egenkontrollrapporteringen sende forurensningsmyndigheten en rapport om antall luktklager og antall lukthendelser ved bedriften det siste året. Det skal redegjøres for årsaken til de enkelte lukthendelsene og/eller luktklagene, og eventuelle tiltak som er gjennomført for å begrense eller stanse utslippet.

12. Miljøovervåking

12.1. Overvåking av grunn og grunnvann

Bedriften skal sørge for overvåking av grunn og grunnvann minst én gang hvert femte år for grunnvann og én gang hvert tiende år for grunn.

Overvåkingsprogrammet skal utarbeides og prøvetaking gjennomføres av uavhengig fagekspertise. Der det er hensiktsmessig kan selve prøvetakingen gjennomføres av bedriften selv i samråd med fagekspertise. Overvåkingsprogrammet skal vise og begrunne hvilke komponenter som vil bli undersøkt.

Data som fremskaffes ved undersøkelsen av grunnvannet, skal registreres i databasen Vannmiljø. Data leveres på Vannmiljø's importformat, som finnes på <https://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no/>. Her finnes også oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk.

Resultatene fra overvåkingen skal forelegges forurensningsmyndigheten på forespørsel.

13. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

13.1. Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet, i tråd med internkontrollforskriften jf. 2.7. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal også kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal i tillegg også omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom etc og fremtidige klimaendringer. Fare for utslipp til ytre miljø ved brann på anlegget, inkludert utslipp av slokkevann, skal inkluderes i miljørisikoanalysen.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

13.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere miljørisikoen. Dette gjelder både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

13.3. Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide en beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som gjenstår etter at forebyggende tiltak er iverksatt. For hver av hendelsene som er identifisert i miljørisikoanalysen skal bedriften utarbeide og begrunne

- a. organisering av beredskapen
- b. nødvendig beredskapsutstyr
- c. nødvendig mannskap
- d. responstid

Beredskapen skal stå i et rimelig forhold til risiko for akutt forurensning.

13.4. Beredskapsplan

Miljørisikoanalyse, beredskapsanalyse, forebyggende tiltak og beredskapsetablering skal dokumenteres i en beredskapsplan som er en del av bedriftens internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

13.5. Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etableres en beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal være dimensjonert for de potensielle hendelsene som er vurdert å utgjøre størst miljørisiko.

13.6. Øving av beredskap

Det skal utarbeides en plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomføres øvelse minst en gang per år. Det skal utarbeides klare mål for øvelsen, inkludert mål for responstid. Øvelsen skal dokumenteres i rapporter, med eventuelle anbefalinger om forbedringer. Hvordan eventuelle anbefalinger om forbedringer er fulgt opp, skal være dokumentert i internkontrollen.

13.7. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift⁸. Bedriften skal også så snart som mulig underrette forurensningsmyndigheten i slike tilfeller.

14. Undersøkelser og utredninger

14.1. Luktundersøkelse

Bedriften skal gjennomføre en luktundersøkelse, jf. Miljødirektoratets veileder [TA 3019/2013](#) Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven, vedlegg 6. Luktundersøkelsen skal vise hvor mange timer i en måned der det er gjenkjennbar lukt hos naboer, eventuelt uttrykt som luktenheter i ou/m³.

Utredningen skal holdes oppdatert. Resultatene med rapporter skal være tilgjengelig ved tilsyn og på forespørsel sendes forurensningsmyndigheten.

14.2. Utarbeidelse av støysonekart

Bedriften skal utarbeide to støysonekart for sin virksomhet.

Det ene skal vise støyutbredelsen i røde og gule soner, jf. [T-1442](#) kap. 2.2.1.

Det andre skal vise hvilke områder som har støynivåer over og under støygrensene i tillatelsen (LPAEQT for aktuelle tidsperioder). Støysonekartene skal holdes oppdatert.

Støysonekart skal være etablert innen 01.01 2021. Støyutredning med støysonekart skal være tilgjengelig ved tilsyn og på forespørsel sendes forurensningsmyndigheten.

14.3. Utarbeidelse av program for utslippskontroll

Bedriften skal utarbeide måleprogram for kontroll med utslipp av rapporteringspliktige komponenter innen 01.01.2021, og være tilgjengelig ved tilsyn og på forespørsel sendes forurensningsmyndigheten.

14.4. Loggføre utslipp av kjølevann

Bedriften skal loggføre mengder og temperatur på utslipp av kjølevann til Risa.

⁸ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

14.5. Tilstandsrapport om mulig forurensning av grunn og grunnvann

Bedriften skal dokumentere forurensningstilstanden i grunn og grunnvann med en fase 2 kartlegging. Denne vurderingen skal gjennomføres i henhold til trinn 1-3 i Miljødirektoratets veileder [M-630/2016 Tilstandsrapport for industriområder](#).

Vurderingen skal gjennomføres innen 01.01.2021.

Vi ber at dere registrerer lokaliteten og opplysninger om den i Miljødirektoratets database Grunnforurensning. Databasen finnes på <http://grunn.miljodirektoratet.no/>.

Dersom forurensningsmyndigheten med utgangspunkt i denne vurderingen finner at tilstanden i grunn og grunnvann må dokumenteres, vil bedriften bli pålagt å utarbeide en full tilstandsrapport i henhold til trinn 4-7 i Miljødirektoratets veileder [M-630/2016](#).

15. Eierskifte, omdanning m.v.

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes forurensningsmyndigheten så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

16. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren i rimelig tid på forhånd gi melding til forurensningsmyndigheten, samt gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger.

Forurensningsmyndigheten kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Forurensningsmyndigheten kan pålegge eieren eller brukeren å stille ytterligere garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar. Sikkerhet/garanti som allerede er stilt iht. tillatelsen løper videre inntil forurensningsmyndigheten etter søknad fra det driftsansvarlige selskapet eller eier godkjenner reduksjon og/eller bortfall av slik sikkerhet.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift⁹. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til forurensningsmyndigheten innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen. En tiltaksplan som viser hvilke tiltak som er nødvendige

⁹ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

for å sikre dette, samt en fremdriftsplan for arbeidet, skal sendes Fylkesmannen senest 3 måneder før nedleggelse.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til forurensningsmyndigheten i god tid før start er planlagt.

17. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

Vedlegg 1 – Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4' isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklorbenzen	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekyllammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksyler

Nonylfenol og nonylfenoletoksyler	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksyler	OF, OP, OFE, OPE
4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP

Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl. salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350